

EN ARKTISK TRAGEDIE SULTELEJREN I DET HØJE NORD

Af statsmeteorolog *Johannes Olsen*

Sidste halvdel af det nittende århundrede blev en glansperiode for udforskningen af det isomkransede ø-rige, som danner arktisk Kanadas bolværk langs polarhavet. Det begyndte med, at Franklin-ekspeditionen i 1845 drog ud til disse egne for fra Baffinsbugten at bane sig sin vej nord om Kanada til Beringstrædet – altså gennemsejle den såkaldte Nordvestpassage. Ekspeditionen, som fik navn efter den 60-årige leder lord *John Franklin*, bestod af to skibe *Erebus* og *Terror*, som første gang i arktisk forskning var forsynet med dampmaskiner til fremdrift. Besætningen var på 129 mand, og man havde proviant ombord for fem år. I Melvillebugten traf ekspeditionen på to hvalfangere, som fik post med hjem fra deltagerne, men derefter opførte ethvert spor. I de første par år var der ingen, der følte ængstelse i den anledning, da overvintringer i arktiske egne efterhånden var blevet almindelige. Men fra 1848 begyndte hjælpeekspeditionerne at strømme op til disse egne i så stort tal, at der alene i 1850 var 16 ekspeditoner i disse farvande med besætninger på 220 mand. Ialt udsendtes der efterhånden 40 eftersøgningsekspeditioner, men i mange år var al indsats forgæves, bl. a. fordi eftersøgningen de første år igennem skete for højt mod nord. Først i løbet af 1858 fandt en ekspedition udrustet af den utrættelige lady Franklin og ledet af kaptajn *Mc Clintock* i en varde en beretning skrevet 25. april 1848, hvori det meddeltes, at man, efter i to år at have været i besæt i isen, havde forladt skibene i nærheden af den magnetiske nordpol på Boothia Felix på 70° n. bredde og nu 115 mand stærk var på vej mod syd. Lord John Franklin var allerede død i 1847. Ingen af de 115 mand nåede civiliserede egne.

Efter at disse undersøgelser var kommet i gang, konkurrerede de forskellige lande om at fortsætte dem. I enkelte tilfælde lykkedes det nogle af de udsendte ekspeditionsskibe at trænge højt mod nord gennem relativt isfrit farvand. Således nåede polaris-ekspeditionen med *C. F. Hall* som leder i halvfjerdserne helt op på 82° nordlig bredde, og *Georg S. Nares* nåede med *Alert* og *Discovery* helt op på 82½° nordlig bredde gennem Robeson-kanalen. Man fik efterhånden herigennem det fejlagtige indtryk, at et isfrit hav var temmelig normalt på disse breddegrader, og derved

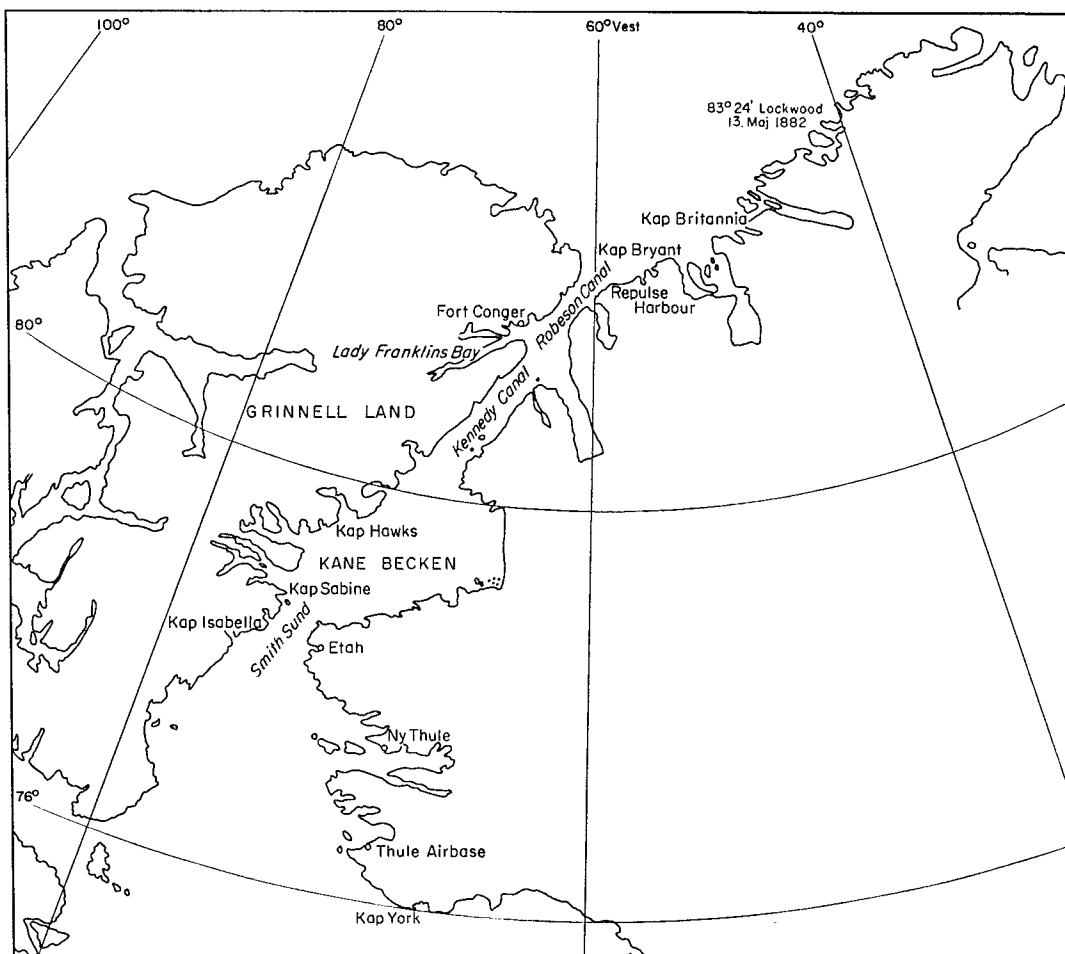
stimuleredes håbet om, at man kunne gøre effektive fremstød mod nordpolen ad den vej.

Foruden at man gennem disse ekspeditioner udvidede kendskabet til de arktiske områders geografi, udførte man tillige bestandig meteorologiske og undertiden også jordmagnetiske undersøgelser på disse togter. Disse iagttagelser blev dog kun en slags stikprøver med en altfor spredt karakter til, at de kunne bruges til en opbygning af en teori angående de meteorologiske og magnetiske forhold i de arktiske egne. For at råde bod på disse forhold foreslog den østrigske officer og forsker Karl Weyprecht allerede i 1875, at man i ét og samme år skulle udsende ekspeditioner til en række observationssteder passende fordelt over hele nordpolarområdet. På disse stationer skulle man så året igennem udføre samtidige meteorologiske og magnetiske observationer time for time året igennem. Tanken fængede og blev realiseret i det første internationale polarår 1882–83, hvor 12 lande – deriblandt også Danmark – udsendte ekspeditioner, der oprettede ialt 14 stationer i polaregnene. Medens arbejdet på 13 af disse stationer gennemførtes uden uheld, fik den amerikanske ekspedition til Lady Franklin Bay lidt nord for Kennedy-kanalen på ca. $81\frac{1}{2}^{\circ}$ nordlig bredde til slut et tragisk forløb, som det vil fremgå af det følgende.

Lederen af ekspeditionen – løjtnant *Greely* – fik den opgave at oprette stationen på det mest egnede punkt nord for 81° nordlig bredde i nærheden af en nyopdaget kulmine i Lady Franklins Bay. Efter udlosning skulle skibet vende tilbage til USA, men det var planlagt, at stationen skulle besøges af skibe med ekstra forsyninger både i 1882 og 1883. Hvis skibet opsendt i 1882 blev forhindret i at nå frem til stationen, ville det lægge de nye forsyninger og posten i depot i det nordligste punkt, det nåede frem til langs østkysten af Grinnell Land, og desuden lægge et mindre depot på Littleton Island på Grønlands vestkyst i nærheden af eskimopladsen Etah. Beretninger om depoternes nøjagtige placering ville blive anbragt på et eller flere af følgende steder: Kap Hawks ved Kane Basin, Kap Sabine og Kap Isabella ved Smiths Sund. Hvis skibet ikke nåede frem til stationen 1882, ville det skib, der opsendtes sommeren 1883, blive i Smiths Sund, indtil isen truede med at lukke sig om det. Før afrejsen ville det så lægge alle sine forsyninger i depot ved Littleton Island, hvor det tillige ville efterlade en mindre hjælpeekspedition, som skulle søge over til østkysten af Grinnell Land og gå Greelys gruppe imøde.

For Greelys vedkommende var der yderligere truffet den aftale, at hvis skibet ikke nåede Franklin Bay i 1882, skulle Greely forlade stationen senest 1. september 1883 og søge syd på i både, idet man fulgte østkysten af Grinnell Land så nær som muligt, indtil man nåede frem til det udsendte skib eller hjælpeekspeditionen.

Alt syntes faktisk lagt til rette under hensyntagen til alle eventualiteter, men det skulle komme helt anderledes.

Ekspeditionens arbejdsområde.

Den 7. juli 1881 forlod ekspeditionen New Foundland og styrede nord på med 24 ekspeditionsmedlemmer om bord og proviant for tre år. Den 16. juli nåede man Godhavn, hvor man blev hilst med salut fra de tre små kanoner og blev modtaget af den hjælpsomme inspektør *Krarup-Smith*. Inspektørens frue inviterede officererne til en middag, som imponerede dem alle. Hver af gæsterne fik overrakt en lille buket levende blomster, og middagen bestod af dejlig frisk laks, edderfugle og ryster med fortrinlige vine dertil. Hvis man så bort fra de slanke, nydeligt klædte, grøn-lænderinder, der serverede, kunne man godt tro, at man befandt sig i Danmark. I Godhavn sluttede lægen dr. Pavy sig til ekspeditionen.

Efter Godhavn besøgte man Ritenbenk, hvor man imponeredes af den dansk-grønlandske kolonibestyrer *Mørks* have, som bugnede med salat, løg, radiser, persille

og turnips. Herfra gik rejsen til Upernavik, idet man overalt i Grønland forsynede sig med slædehunde, hundefoder og sælskind. De sidst indkøbte hunde smittede desværre resten med en sygdom, der dræbte $\frac{2}{3}$ af bestanden på ialt 31 hunde. To grønlændere fra Prøven, *Jens Edvard* og *Frederik Christiansen*, sluttede sig til ekspeditionen.

Foråret i Grønland var kommet meget tidligt det år. Melvillebugten viste sig isfri og passeredes på rekordtid – 36 timer – den 29.–31. juli. Allerede den 4. august kunne man ankre op ved iskanten i Lady Franklins Bay kun tretten km fra land. Den 12. august kunne man begynde udlosningen ved stationen, som fik navnet *Fort Conger*. Den 19. august var skibet klar til afrejse, men isen sinkede denne, så det først kom af sted den 26.. Allerede inden da var det kommet til beklagelige uoverensstemmelser inden for ekspeditionsholdet, som ikke tydede godt for det senere sammenhold. En af deltagerne ønskede at rejse tilbage med skibet, da han ikke kunne komme overens med lægen, og en af officererne, løjtnant *Kislingbury*, som var blevet bebrejdet, at han ikke stillede til aftalt klokkeslet om morgenen, benyttede denne anledning til at anmode om at fratræde tjenesten med øjeblikkelig varsel og rejse hjem med skibet. Da han ikke nåede om bord inden afsejlingen, blev resultatet dog, at han blev i lejren i de følgende år uden at deltage i arbejdet. På intet tidspunkt anmodede han om påny at træde i tjenesten, men bidrog dog med sit jagtudbytte, – og han var en udmærket og udholdende jæger, – til at give variation i den noget ensformige kost. Ikke mærkeligt, at løjtnant Greely benyttede den første søndagsandagt, han afholdt på stationen, til at minde om, hvor vigtigt det var at prøve at forsonе gemytterne, når der opstod uoverensstemmelser i en så snæver kreds som den, de nu levede i. Imidlertid gik arbejdet godt fra hånden, og overvintringshuset stod færdigt, inden august måned var slut. Det regelmæssige observationsarbejde, som var den vigtigste ekspeditionsopgave, var allerede begyndt den 19. august.

Efteråret benyttedes tillige til udlægning af depoter i omegnen med henblik på opdagelsesrejser i det kommende forår. Den 14. oktober indtrådte mørketiden, som varede til 28. februar. Mørketiden følte ofte som en betydelig belastning på den tids arktiske ekspeditioner, fordi skørbugen truede på grund af en for ensidig kost, da vitaminbegrebet dengang var ukendt. I Fort Conger var humøret og sundhedstilstanden imidlertid udmærket vinteren igennem. Greely antog, at grunden hertil lå i den rigelige anvendelse af grøntsager og af moskusoksekød, som henlå i frossen tilstand fra efterårets jagter, hvor et halvt hundrede dyr havde måttet lade livet sammen med talrige alke og ryper. For at beskæftige besætningen vinteren igennem indførte Greely desuden en regulær undervisning tre dage ugentlig, hvilket sikkert også har haft nogen betydning for, at man kom smertefrit igennem vinteren.

Så snart foråret indtraf, begyndte slæderejserne med det formål at kortlægge ukendte eller dårligt opmålte landstrækninger. Her skal kun den vigtigste omtales:

De 22 ekspeditionsdeltagere.

Løjtnant *Lockwoods* ekspedition nord på for at kortlægge Grønlands nordvestkyst. Det drejede sig her om at fortsætte et arbejde, som var påbegyndt af løjtnant Beaumont fra Nares ekspedition, der var nået op på 82° nordlig bredde, men som på hjemvejen måtte udstå utrolige lidelser, fordi hans folk blev angrebet af skørbug.

Lockwood startede fra Fort Conger den 3. april 1882 med et hjælpehold på 11 mand, som på 3 håndtrukne slæder transporterede 75 kg pr. mand. Desuden en hundeslæde med en last på 400 kg trukket af 8 hunde og ført af grønlænderen *Frederik*. Det blev en overmåde krævende rejse, fordi foråret blev usædvanlig koldt. Man mødte de første tre uger temperaturer mellem 30 og 45 graders frost og ramtes af hæftige snestorme. Alligevel lykkedes det på 18 dagsmarcher, hvor man i gennemsnit tilbagelagde 15 km daglig trods ofte tungt føre af løs sne, at nå op på 82° nordlig bredde ved Kap Bryant. Her fra sendtes hjælpeholdet tilbage, mens *Lockwood* ledsaget af sergent *Brainard* og *Frederik* den 29. april fortsatte videre med hundeslæde og proviant til 25 døgn. Den 5. maj nåede man Kap Britannia og overskred hermed Beaumonts nordligste punkt. Hermed havde *Lockwood* løst den stillede opgave, men da han endnu havde rigelig proviant og et rimeligt føre, fortsatte han nord på og nåede den 13. maj Lockwood-øen på $83^{\circ} 24'$ nordlig bredde, hvorved han sikrede Amerika rekorden for det højeste fremstød mod nordpolen.

Da både hunde og mennesker var i udmærket form, gik tilbagerejsen hurtigt. På ni dagsmarcher nåede man tilbage til Kap Bryant med så megen proviant i behold, at man kunne efterlade et depot til næste års kampagne. På vejen sydover passerede man Repulse Harbour, hvor man i en varde fandt en beretning efterladt af løjtnant Beaumont, som fortalte om de utrolige vanskeligheder, han havde haft at kæmpe med under sin tilbagerejse. Rapporten lød:

„Tre af os er vendt tilbage fra lejren 1 km sydligere for at hente resten af forsyningerne. Dobing er helt slået ud nu til morgen, Jones er meget værre og kan ikke klare det mere end to eller tre dage. Graig er næsten hjælpeløs. Vi kan derfor ikke håbe på at nå ned til Polaris-bugten uden hjælp. To (raske) mand kan ikke klare det. Vi vil derfor gå så længe, som vi kan, og leve så længe, vi kan. Gud hjælpe os.“

Løjtnant Beaumont.

Sygdommen var som nævnt skørbug. Det gik dog Beaumonts gruppe bedre end ventet. Man traf på en hjælpeekspedition, som hjalp gruppen ned til Polaris-bugten med et tab på to døde. Lockwood med ledsagere nåede velbeholdne Fort Conger den 1. juni efter 60 dages fravær.

Sommeren 1882 gik hen, uden at det med spænding ventede skib, som skulle bringe ekstra forsyninger, viste sig, og man gik en ny vinter i møde. Denne gang måtte man indføre en mild form for rationering af visse fødevarergrupper, men også denne vinter forløb med tilfredsstillende sundhedsforhold. Første juli afsluttedes arbejdsprogrammet, og i begyndelsen af august var alt materiale nedpakket klar til at bringes om bord på det ventede skib, som imidlertid også denne gang udeblev.

Det var et hårdt slag for ekspeditionen. To år igennem havde man på fortrinlig måde gennemført et krævende observationsarbejde under ekstremt lave temperaturer på den nordligste station i verden, hvor solen var under horisonten 4½ måned hvert år. Desuden havde man på slæderejser hejst det amerikanske flag nærmere nordpolen, end nogen anden nation var nået, og udforsket store områder af Grinnell Land. Intet under, at man nu længtes efter hurtigt at komme hjem og nyde frugten af sin indsats. I stedet stod man nu over for en farefuld rejse syd på med både gennem et isdækket hav, som undsætningsskibet, der rådede over en kraftig maskine, åbenbart ikke havde kunnet forcere.

Den 9. august 1883 forlod man Fort Conger i dampbarkassen Lady Greely, som ledsagedes af en hvalbåd og tre mindre både. Man medtog observationsmateriale og de mest kostbare instrumenter. Ud over dette var der kun plads til rationer til 50 dage, og man måtte derfor lade et helt års proviant blive tilbage i Fort Conger. Dette lager var dog næsten udgået for smør, sukker og mælk. Af privat gods fik officererne kun lov til at medtage 8 kg, de menige kun 4 kg.

Lockwood med ledsagere længst mod nord.

Det blev en enerverende tur gennem et farvand, hvor nyisen hver nat kittede isflagerne sammen, mens snestorme og tidevand – som kunne nå op på fire meters højde – brød isen op på ny. Hver nat måtte bådene søge ind under land og lægge sig ved isfoden, beskyttet mod isgangen ude fra ved strandede isfjelde, som så truede med at knuse bådene, ekspeditionens eneste redningsplanker. Gang på gang gik barkassen på grund ved ebбетid, og om morgenen krævede det ofte utrolige anstrengelser at bringe bådene gennem nyisen ud til de åbne render mellem isskruningerne, som på den anden side ofte pressede barkassen så stærkt, at den løftedes op på den faste is, heldigvis dog uden at tage alvorlig skade.

De første par uger gik det dog stadig syd over, og den 24. august var man nået til Kap Hawks på $79\frac{1}{2}^{\circ}$ nordlig bredde. Man havde tilbagelagt en vej på 250 km i luftlinie, men man havde måttet gennemsejle den dobbelte strækning for at nå så langt. Temperaturen begyndte at falde stærkt, og for ikke at fryse inde ved landisen gik man den 26. august til søs, men kun for at løbe fast i isen i dagens løb. Temperaturen faldt stadig og nåede den 30. august ned på 12° frost, en usædvanlig lav temperatur for årstiden. Man drev langsomt sydover og nåede 5. september 79° bredde. Den 10. efterlod man barkassen i isen og søgte mod land med tre slæder og to både. Men føret var forfærdeligt. Trods ni timers utroligt slid nåede man kun et par km

frem den første dag og et lignende stykke den næste. Men så begyndte isen at drive mod nord. Under voldsomme storme, som snart drev ekspeditionen mod nord, snart mod syd, snart mod øst, snart mod vest, splintredes isflagen, så man i huj og hast om natten måtte søge en ny flage. Tilfældig dreves de den 29. september 1883 nær til kysten lidt syd for Kap Sabine og nåede velbeholdne i land.

Man var landet med livet i behold, men det var næsten også det eneste lyspunkt. Skønt det medbragte forråd var blevet suppleret fra depoter undervejs under turen sydpå, havde man den 1. oktober kun mad til 50 dage vel at mærke med en daglig ration, der var under halvdelen af den, man havde levet af i Fort Conger. Det gjaldt derfor om straks af nå frem til Kap Sabine, hvor der i følge aftaler, der var truffet tidligere, skulle ligge rapporter med meddelelse om, hvor skibene fra 1882 og 1883 havde udlagt depoter på den kyst, hvor man nu befandt sig, og om, hvor undsætnings-skibet for nærværende sommer, altså 1883, befandt sig i øjeblikket. Grønlanderen Jens og fotografen sergent Rice meldte sig frivilligt til turen. Den 9. oktober var de tilbage med alarmerende meddelelser. Af rapporten fra 1882 fremgik det, at det udsendte skib „Neptune“ ikke havde kunnet trænge nord på gennem isen, og at det overhovedet ikke var lykkedes det at bringe de forsyninger, det havde med til ekspeditionen, i land på kanadasiden. Derimod fortalte man, at ekspeditionens venner i Washington havde det godt. Når skibet nu forlod Kap Sabine, ville man forsøge at lægge et depot ved Littleton Island på grønlandssiden i nærheden af eskimopladsen Etah, (det viste sig senere, at også denne lejlighed blev forpasset, så skibet var vendt hjem med alle forsyninger i behold). Meddelelsen fra den nye undsætningsekspedition i 1883, som altså var skrevet for blot et par måneder siden, havde oversat til dansk følgende ordlyd:

U. S. undsætningsekspedition, Kap Sabine, 24. juli 1883.

Damperen „Proteus“ forliste i pakisen midt imellem dette punkt og Kap Albert den 23. om eftermiddagen, da den søgte at nå frem til Lady Franklin Bay. Den udholdt isens enorme tryk hæderligt i nogen tid, men måtte til sidst bukke under for denne umådelige kraft. Den tid, der gik, fra den kom i besæt, til den gik ned, var så kort, at kun få forsyninger blev reddet. Et depot blev landet fra isflagen ca. fem km fra det punkt ved Kap Sabine, hvor man drejer ind i Buchanan-strædet. Her blev anbragt 500 rationer brød, soveposer, te og en mængde konserver. Ingen tid til klassificering. Depotet er ca. 9 m fra vandlinien — 3,6 m over — på vestsiden af en lille bugt med en stejl klippe. Hurtige isskruninger forhindrer markering med flag eller på anden vis. Har ikke været i stand til at lande der senere . . . Alle på Proteus er frelst. USA damperen Yantic er på vej til Littleton Island med ordre til ikke at gå ind i isen. En svensk damper vil søge at nå Kap York i denne måned. Jeg vil straks

Repulse H^t. Depot June 13th - 1876

3 of us have returned from the camp
 $\frac{1}{2}$ mile south to fetch the remainder of the
provisions - Dobiug has failed altogether
this morning. Jones is much worse and can't
last more than two or 3 days. Craig is nearly
helpless; therefore we cannot hope to reach
Polaris Bay without assistance. 2 men
cannot do it - So we will go as far as we
can & live as long as we can. God help us
L. A. Beaumont

Beaumonts rapport med den originale tekst.

forsøge at komme i forbindelse med dette skib, og alt, hvad der er menneskeligt muligt, skal blive gjort for at frelse de tapre mænd fra Fort Conger fra deres farlige stilling. . . . Det er mig ikke muligt at finde udtryk for den sorg og beklagelse, jeg føler ved dette skæbnsvangre slag mod mine anstrengelser for at nå løjtnant Greely. Jeg tager af sted til østkysten snarest og søger at skaffe forbindelse.

E. A. Garlington, løjtnant af første grad.

Greely oplyser senere, at da Garlington forlod Kap Sabine, havde han fyldt både sin egen båd og en båd, som han bugserede, med levnedsmidler fra depotet, skønt han blot 50 km borte havde et depot liggende med rationer til 20 dages forbrug og desuden i 150 km's afstand et depot på et halvt års rationer.

I tillid til Garlingtons løfte om at gøre alt for at sende hjælp besluttede Greely sig til at afvente denne ved Kap Sabine. De erfaringer, han netop havde gjort vedrørende sejlads i Smith Sund på dette fremrykkede tidspunkt af året, skulle jo heller ikke opfordre ham til at søge at krydse sundet med de to hvalbåde, der nu stod til hans rådighed. Det gjaldt nu om at få bygget et overvintringshus og få samlet så megen proviant fra de nærmeste depoter, at man kunne være forberedt på at overvinde, hvis hjælpen udeblev.

Huset blev en stenbygning $5\frac{1}{2} \times 7\frac{1}{2}$ m indvendigt mål omgivet af en snevold. Murene blev kun 1 m høje, men dog var det et kæmpearbejde for de allerede udhungrede mænd. Midten af taget dannedes af én af hvalbådene med kølen i vejret, og det var det eneste sted i huset, der var højt nok til, at man kunne ligge på knæ i opret stilling. Når de 25 soveposer var lagt på plads, var kun den midterste passage i stuen fri til kogning og andet arbejde. Det forhåndenværende brændsel tillod kun at holde temperaturen mellem nul og fem graders frost inde i huset.

Var huset miserabelt, stod det dog endnu værre til med provianten. Da alle forråd var samlet sammen, var den ration, der var til rådighed, kun en fjerdedel af den, man havde haft i de to år i Fort Conger. Med denne rationering ville provianten række til 1. marts og derefter muliggøre at forøge rationen med 50 % i ti dage, beregnet på, når solen kom igen, at krydse Smith Sund over isen til Grønland. Intet under, at man har kaldt denne vinterlejr ved Kap Sabine for sultelejren.

Ved Kap Isabella lå der imidlertid et ekstra depot med 70 kg kød, og den anden november startede et slædehold på fire frivillige for at hente det. De medførte en firemands sovepose og et lille telt. Mørketiden med solen under horisonten var allerede begyndt en uge før, og temperaturen lå mellem 25 og 30 graders frost. Man måtte vade gennem løs sne. Efter tre dages slid slog man lejr så nær ved Isabella, at lederen sergent Rice regnede med, at turen til depotet og tilbage til lejrpladsen med kødet kun ville vare et par timer. Han lod derfor telt og sovepose blive tilbage. Føret var imidlertid så forfærdeligt, at turen tog 14 timer, og i den tid fik man ingen mælk, men kun en kop te. En af ledsagerne, Alison, led i den grad af tørst, at han ustandselig spiste sne og derved forfrøs begge hænder, som Rice og Fredericks måtte tø op om natten i soveposen ved deres egen kropsvarme. Optøningen voldte Alison så store smerter, at han skreg ustandselig natten igennem, så ingen lukkede et øje. Den næste nat tilbragte de i en primitiv hytte, der havde været ekspeditionens første tilholdssted på land. I døgnets løb havde Alison også fået forfrysninger i benene, som voldte ham ulidelige smerter, da man optøede dem ved at varme huset op. Efter endnu en dags march, hvor Alison kun kunne vakle af sted bundet til slæden, måtte Rice efterlade de tre ledsagere i en sovepose på åben mark udsat for en hylende storm og selv søge til ekspeditionshuset efter hjælp. Ved en undsætningsekspedition, som straks rykkede ud, lykkedes det at bringe Alison tilbage i live, skønt soveposen var i den grad iset til, at man for at få de tre mand ud måtte åbne soveposen ene side med en økse. Alison var dog invalideret, og ved nytårstid måtte den højre fod sættes af. Den samling kød, som havde kostet så store lidelser, havde man måttet lægge i depot undervejs, og det lykkedes aldrig at få det bragt frem.

Langsomt skred vinteren hen. Inde i hytten groede et ispanser frem på husets vægge, og alle soveposer var fastfrosne til gulvet. Sulten nagede bestandigt, og det

Isskruninger.

stående samtaleemne drejede sig om den mad, man ville spise, når man kom tilbage til civilisationen. Nogle af forsyningerne bestod af mugne hundekiks, som måtte bortkastes, men de forsultne mænd kastede sig grådigt over dem, indtil det blev forbudt af sundhedshensyn. Alligevel havde lederen Greely og enkelte andre energi nok til at holde foredrag for deres kammerater om naturforholdene i Amerikas forskellige stater. Ved nytårstid begyndte de små rationer at gøre deres virkning gældende, idet enkelte blev svagere, og den 18. januar kom det første dødsfald, idet sergent Cross døde af skørbug, som også andre var lettere angrebet af. Udenfor rasede de arktiske storme stadig og fortalte, at isen i Smith Sund stadig blev brudt op på ny. Den 2. februar – hvor mørketiden endnu rugede over landet – sendtes Rice og grønlanderens Jens af sted med rationer til 6 døgn for at krydse Smith Sund og sætte sig i forbindelse med en eventuel hjælpeekspedition i Littleton Island eller grønlanderne i Etah. Den 6. vendte de tilbage efter at være nået i 15 km's afstand fra Littleton Island, hvor de blev standset af åbent vand. Da marts måned kom, var der stadig åbent vand i Smith Sund, og Greely måtte indrette sig på at blive, hvor han var. Med noget nedsatte rationer havde man mad til først i april. Efter at solen den 17. februar kom tilbage, håbede man desuden på jagt, som imidlertid i hovedsagen slog fejl.

I slutningen af marts begynder man at fiske adskillige kg tanglopper hver dag, og jægerne får en del fuglevildt. Som sædvanlig stimuleres håbet ved den mindste op-

muntring hos de udhungrede mænd. Men det er for sent. I første halvdel af april dør fem mænd, deriblandt den energiske Lockwood og den utrættelige Rice. Dennes død er særlig tragisk, fordi han føler sig stærk nok til et forsøg på at hente de 70 kg kød, som blev efterladt i depot i november. Han dør af kulde under en storm. En sæl og en bjørn skudt i april forlænger livet for resten. Den 23. april begynder man på at brænde hvalbåden op, deres sidste mulige redningsplanke, og 12. maj uddeles de sidste rationer. Nu lever man af tanglopper og alger og begynder at spise slædeliner og sælskindsstøvler. Den 6. juni bliver en af de menige, Henry, skudt efter ordre, fordi han stjæler af lageret af disse sager. Fra slutningen af maj til 18. juni indtræffer 11 dødsfald.

Den 22. juni skriver Greely i sin dagbog:

„Nær midnat den 22. hørte jeg lyden af „Thetis“ fløjte, blæst efter kaptajn Schley's ordre for at samle sine folk. Jeg kunne ikke tvivle på mine ører, og dog kunne jeg næppe tro, at et skib skulle vove sig frem i en sådan storm.

Jeg spurgte Brainard og Long, om de var stærke nok til at gå ud, hvortil de som altid svarede, at de ville gøre deres bedste. . . Brainard kom tilbage omtrent 10 minutter efter og fortalte i en højst nedslået tone, at intet kunne ses, og at det nødflag, som Long havde hejst, var blæst ned. Brainard gik tilbage til sin sovepose, og der begyndte en frugtesløs diskussion angående lyden. Biederbruck foreslog, at skibet kunne være i Payer Harbour, mens jeg mente, at lyden kom fra et skib, der gik kysten langs. Vi gav os hen i en resigneret fortvivlelse, men pludselig hørte jeg fremmede stemmer, der råbte mit navn. I en hvirvel af så hæftige følelser, som vor svage tilstand tillod, forstod vi, at vort land ikke havde svigtet os. Den lange døds kamp var forbi, og resten af Lady Franklin Bay ekspeditionen var frelst.“

Der var syv tilbage af den oprindelige stab på 25, men Elison døde i Godhavn under hjemrejsen.